

UZASADNIENIE

E. A. w pozwie wniesionym 27 sierpnia 2020 r., skierowanym przeciwko Przedszkolu Publicznemu Nr 38 w S., domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 832,93 zł tytułem dodatku za sprawowanie funkcji wychowawcy w okresie od 1 lutego 2017 r. do 31 sierpnia 2017 r., wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu opóźnienia liczonymi od kwot miesięcznych w wysokości po 118,99 zł. Powódka wskazała, że jako osoba legitymująca się stopniem zawodowym nauczyciela kontraktowego oraz wykonująca obowiązki nauczyciela, któremu powierzono sprawowanie opieki wychowawczej nad oddziałem przedszkolnym, powinna otrzymywać comiesięczny dodatek do wynagrodzenia za sprawowanie funkcji wychowawcy. Zaznaczyła, że wobec braku definicji ustawowych pojęć „klasa” i „oddział” oraz faktu, że obowiązki nauczyciela, któremu powierzono sprawowanie opieki wychowawczej nad oddziałem przedszkolnym są zbliżone do obowiązków wychowawcy klasy, że nie można różnicować tych nauczycieli w kwestii prawa do dodatku funkcyjnego. Powódka przywołała uchwałę Sądu Najwyższego z 8.07.2008 r. I PZP 3/08, w której Sąd uznał, że pojęcie „wychowawca klasy” obejmuje również nauczyciela, któremu powierzono sprawowanie opieki wychowawczej nad oddziałem w przedszkolu.

Przedszkole Publiczne nr 38 wniosło o oddalenie powództwa w całości, zgłaszając zarzut przedawnienia co do żądań objętych pozwem. Strona pozwana, nie kwestionując okoliczności faktycznych dotyczących pracy wykonywanej przez powódkę, wskazywała, iż powódce nie powierzono w roku szkolnym 2016/2017 obowiązków wychowawcy klasy w grupie przedszkolnej i z tej przyczyny powódka nie otrzymywała dodatku za wychowawstwo w tym okresie. Wskazała, że oddziałach przedszkolnych (w przeciwieństwie do klasy szkolnej) uczą dwie nauczycielki z takim samym zakresem obowiązków i żadnej z nich nie powierzono funkcji „wychowawcy klasy”. W spornym okresie zasady przyznawania dodatków funkcyjnych w gminie S. regulowała uchwała nr IV/105/19 Rady Miasta S., w której określono wysokość dodatku funkcyjnego dla wychowawców klas, w tym wychowawców oddziału, w którym odbywa się roczne wychowanie przedszkolne, która wynosiła od 5,5% do 7,5% stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela stażysty magistra z przygotowaniem pedagogicznym. Pozwana podkreśliła, że w spornym okresie powódka nie wykonywała pracy w oddziale przedszkolnym realizującym obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne – tzw. grupie O. Pozwana przedstawiła porównanie pracy wychowawcy w oddziale przedszkolnym oraz w klasach I-VIII argumentując, że obowiązki nauczyciela pełniącego funkcje wychowawcy klasy są nie tylko szersze, ale i odmienne, od obowiązków wychowawcy oddziału przedszkolnego. Pozwana poddała analizie również charakter pracy nauczycieli klas I-VIII oraz nauczycieli grup przedszkolnych.

E. A., odnosząc się do zgłoszonego zarzutu przedawnienia, powołała się na przerwanie biegu przedawnienia na skutek zainicjowania postępowania pojednawczego w sprawie o sygnaturze akt IX Po 13/20.

Obie strony zawnioskowały o przyznanie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. A., posiadająca stopień nauczyciela kontraktowego, w okresie od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2017r. była zatrudniona w Przedszkolu Publicznym nr 38 w wymiarze 20/25 etatu, na stanowisku nauczyciela. Stosunek pracy ustał z uwagi na upływ czasu, na jaki została zawarta umowa.

Niesporne, a nadto: świadectwo pracy k. 7, umowa o pracę k. 8, akta nadania stopnia awansu zawodowego k. 58

E. A. w okresie od lutego do sierpnia 2017r. wykonywała obowiązki nauczyciela wychowania przedszkolnego w grupie o charakterze mieszanym: dzieci 4-letnich i dzieci 5-letnich. Do jej zadań należało: przestrzeganie przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym dbanie o bezpieczeństwo dzieci, realizowanie podstawy programowej, prowadzenie dziennika, sprawdzanie obecności, obserwacja postępów dzieci, przekazywanie informacji o postępach rodzicom w odstępach półrocznych, prowadzenie zebrań z rodzicami, utrzymywanie kontaktów z rodzicami w

kwestiach dotyczących dzieci oraz organizowanie wyjść i wycieczek. E. A. świadczyła pracę z drugą nauczycielką – E. S.. Ich zakres obowiązków był jednakowy.

Zakres obowiązków E. A. poznała już podczas poprzedzającej zatrudnienie rozmowy z dyrektorem placówki D. W..

Dowód: przesłuchanie powódki E. A. k. 129-129v., przesłuchanie D. W. w charakterze strony pozwanej k. 129v.

Dodatek za wychowawstwo w grupie „o” w Publicznym Przedszkolu nr (...) w S. wynosił 5,23 % stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela stażysty magistra z przygotowaniem pedagogicznym. Jego wysokość i możliwość przyznawania go wychowawcom oddziału, w którym odbywa się roczne przygotowanie przedszkolne, była ustalona uchwałą Rady Miasta II/848/09 z dnia 15 kwietnia 2009 r., wraz z załącznikiem – Regulaminem określającym wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków. E. A. nie otrzymywała tego dodatku.

Niesporne

Pismem wniesionym dnia 31 stycznia 2020r. zainicjowała postępowanie pojednawcze wzywając Publiczne Przedszkole nr (...) do próby ugodowej poprzez zapłatę na jej rzecz kwoty 1421,89 zł tytułem dodatku za wychowawstwo za okres od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2017r.

Postępowanie, toczące się pod sygnaturą akt IXPo 13/20, nie doprowadziło do zawarcia ugody.

Niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oparte o 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela okazało się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia należało uznać za nietrafny, albowiem powódka inicjując w dniu 31 stycznia 2020r. przed tutejszym sądem postępowanie pojednawcze, wobec brzmienia art. 295 § 1 pkt 1 i § 2 k.p., przerwała trzyletni okres przedawnienia co do roszczeń pracowniczych za czas od lutego do sierpnia 2017r. (art. 291 § 1 k.p.).

Ustalony w sprawie stan faktyczny był w istocie między stronami bezsporny, spór sprowadzał się do odmiennego rozumienia art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy – Karta Nauczyciela, w części dotyczącej zakresu podmiotowego nauczycieli, którym przysługiwał dodatek funkcyjny.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1985 r. Karta Nauczyciela (według stanu prawnego na okres sporny – tekst jedn. Dz. U. 2017, poz. 1189, dalej określana jako „Karta Nauczyciela”) wynagrodzenie nauczycieli, z zastrzeżeniem art. 32, składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego oraz za warunki pracy;
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatków socjalnych określonych w art. 54.

Stosownie do art. 30 ust. 2 Karty Nauczyciela, wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy.

W przepisie art. 30 ust. 5 Karty Nauczyciela została zawarto delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, do określenia w drodze rozporządzenia wykazu stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 416, dalej jako (...)) w § 1 pkt 3 określa wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczycieli do dodatku funkcyjnego.

Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia, do uzyskania dodatku funkcyjnego uprawnieni są nauczyciele, którym powierzono:

1) stanowisko dyrektora lub wicedyrektora przedszkola, szkoły, placówki lub innej jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 1 ust. 1 i 1a Karty Nauczyciela, zwanej dalej „szkołą”, albo inne stanowisko kierownicze przewidziane w statucie szkoły;

2) sprawowanie funkcji:

a) wychowawcy klasy,

b) doradcy metodycznego lub nauczyciela-konsultanta,

c) opiekuna stażu.

Zdaniem sądu orzekającego, należy odróżnić pojęcia „klasy” oraz „oddziału przedszkolnego”.

W rozdziale 2 ustawy Prawo oświatowe zatytułowanym Wychowanie przedszkolne, obowiązek szkolny i obowiązek nauki została wyraźnie rozróżniona edukacja przedszkolna i szkolna.

Przepis art. 31 ust. 1 Prawa oświatowego stanowi: wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Wychowanie przedszkolne jest realizowane w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego.

Stosownie do art. 32 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, Rada gminy ustala sieć prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Ponadto przepis art. 130 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe regulujący zasady rekrutacji, wyraźnie odróżnia oddziały przedszkolne w publicznych szkołach podstawowych oraz klasy I szkół wszystkich typów. Zgodnie z nim, dzieci, młodzież oraz osoby pełnoletnie przyjmuje się odpowiednio do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i publicznych placówek, o których mowa w art. 2 pkt 3-5 i 8, do klas I szkół wszystkich typów oraz klas wstępnych, o których mowa w art. 25 ust. 3, po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego.

Również inne przepisy tej ustawy m.in. art. 130 ust. 2 ustawy Prawo oświatowe pojęcie „oddziału przedszkolnego” łączy z etapem wychowania przedszkolnego, natomiast pojęcie „klasy” z etapem objętym obowiązkiem szkolnym.

Warto już w tym miejscu wskazać, że w art. 130 ust. 6 ustawy Prawo oświatowe w ramach wychowania przedszkolnego wyraźnie został wyróżniony oddział przedszkolny realizujący obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne (o czym niżej).

Powyższe przepisy zdaniem sądu orzekającego w sprawie wyraźnie i konsekwentnie odróżniają pojęcia: „oddziału przedszkolnego” w szkole od pojęcia „klasy”. Z treści § 10 Z. techniki prawodawczej, stanowiących załącznik do

rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” wynika, że dla oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami. Przywołany przepis formułuje jedną z dyrektyw wykładni literalnej (językowej) przepisów prawa, zgodnie z którą, w przypadku posługiwania się przez ustawodawcę różnymi pojęciami (klasy i oddziału przedszkolnego), należy przyjąć, że zostały one użyte do określenia różnych desygnatów.

To oznacza, że na poziomie źródeł prawa powszechnie obowiązujących (art. 9 § 1 Kodeksu pracy) interpretacja pojęcia „wychowawcy klasy”, które zostało użyte w § 5 ust. 2 pkt a Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli (...) odwołuje się do nauczycieli zatrudnionych w szkole, którym powierzono dodatkowo funkcję wychowawcy klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Dodatek funkcyjny przysługuje za dodatkowe sprawowanie funkcji wychowawcy klasy szkolnej.

Z art. 30 ust. 6 ustawy Karta Nauczyciela wynika, że organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego (czyli gmina S.), uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu, m.in.: wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33 i 34. Przepis art. 30 ust. 10b ustawy karta nauczyciela stanowi, że zwiększenie środków na poszczególne składniki wynagrodzenia dla nauczycieli ponad poziom określony w ust. 3 może odbywać się wyłącznie z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Na podstawie tego przepisu w szkołach, w których organem prowadzącym była gmina miasta S., w roku szkolnym 2016/2017 została uchwalona uchwała Nr II/848/09 Rady Miasta S. z dnia 15 kwietnia 2009 r., wraz z załącznikiem – Regulaminem określającym wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz nagród i warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw. Zgodnie z jej treścią, dodatek funkcyjny w wysokości od 4,7% do 6,3% stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela stażysty magistra z przygotowaniem pedagogicznym przysługuje wychowawcy klasy, w tym wychowawcy oddziału, w którym odbywa się roczne przygotowanie przedszkolne.

Tym aktem prawa miejscowego (obowiązującym wyłącznie na terenie gminy S.) zgodnie z zasadą uprzywilejowania pracownika wyrażoną w art. 18 Kodeksu pracy, rozszerzono krąg pracowników - nauczycieli, którym przysługiwał dodatek funkcyjny na nauczycieli, którym powierzono wychowawstwo oddziału, w którym odbywa się roczne przygotowanie przedszkolne (§ 12 Regulaminu, k. 50).

Poza sporem pozostawał fakt, że powódka pełniła funkcję nauczyciela - wychowawcy w grupie mieszanej dzieci cztero- i pięcioletnich. Z uwagi na wiek dzieci nie był to oddział przedszkolny, w którym było realizowane roczne przygotowanie przedszkolne. W aktach osobowych nie ma również dowodu na to, aby została jej powierzona funkcja wychowawcy, zresztą strona powodowa tego nie kwestionowała, gdyż prawo do dodatku funkcyjnego wywodziła z samego faktu zatrudnienia na stanowisku nauczyciela – wychowawcy grupy przedszkolnej. Warto zwrócić uwagę na brzmienie § 14 ust. 2 Regulaminu, który stanowi, że prawo do dodatku funkcyjnego powstaje od dnia, w którym nastąpiło powierzenie stanowiska kierowniczego, stanowiska dyrektora lub sprawowania funkcji.

Użycie zwrotu „nastąpiło powierzenie” sprawowania funkcji zdaniem sądu orzekającego wyklucza automatyzm prawa do tego dodatku. Wręcz przeciwnie wskazuje, że owa dodatkowa funkcja musi zostać nauczycielowi powierzona. Takiego dokumentu w aktach osobowych strony powodowej nie ma.

W konsekwencji powództwo o zasądzenie dodatku na rzecz powódki zostało oddalone.

Rozstrzygnięcie o kosztach wydano na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze zarówno sytuację ekonomiczną powódki wynikającą z uzyskiwanych przez nią w związku z wykonywanym zawodem relatywnie niewysokich dochodów, jak i usprawiedliwione okolicznościami przekonanie o zasadności powództwa, wynikające z niejednolitego

orzecznictwa w spornej kwestii. Jest ono wynikiem mało przejrzystej regulacji prawnej i chaosie pojęciowym występującym zarówno w Karcie Nauczyciela, jak i w Prawie oświatowym i poprzedzającej go ustawie o systemie oświaty.

ZARZĄDZENIE

1. (...)M. Z.),

2. (...)

3. (...)

14.07.2022